

Podrobná mapa vybraných nejhodnotnějších částí krajinné úpravy v Chudenicích u Klatov, zámecký park Lázeň

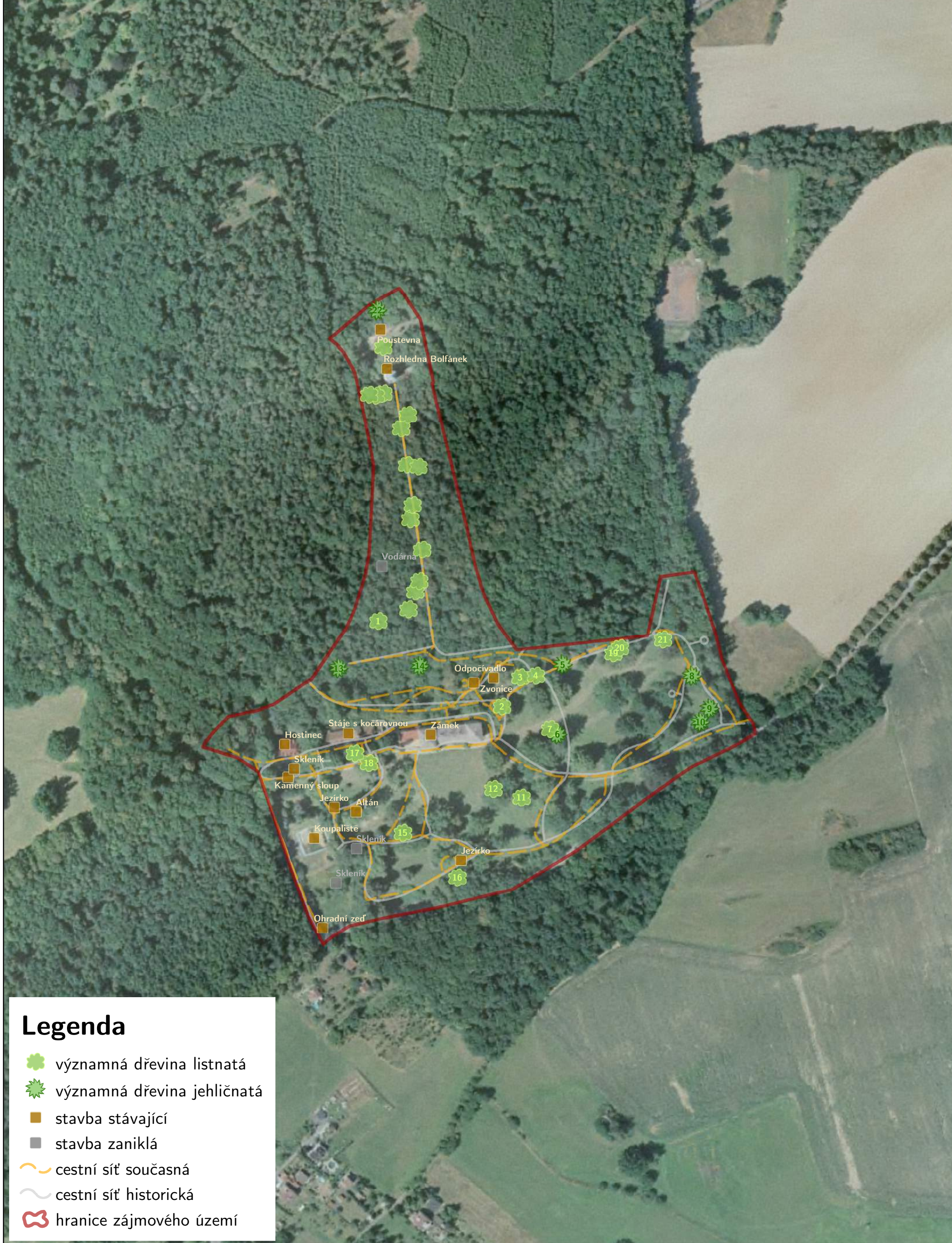
*Markéta Šantrůčková, Adam Baroš, Lucia Bendíková, Pavel Bulíř, Eva Sojková,
Petr Štoncner, Ivo Tábor, Martin Weber*

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
Květnové náměstí 391, 252 43 Průhonice

santruckova@vukoz.cz

Výstup byl zpracován v rámci řešení projektu výzkumu a vývoje Ministerstva kultury ČR Program Národní a kulturní identity (NAKI) DF12P01OVV016: Zhodnocení a udržitelné využití potenciálu památek zahradního umění.

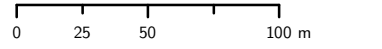
Legenda

- významná dřevina listnatá
- významná dřevina jehličnatá
- stavba stávající
- stavba zaniklá
- cestní síť současná
- cestní síť historická
- hranice zájmového území

 Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
 Květnové náměstí 391, 252 43 Průhonice
 kontaktní e-mail: santruckova@vukoz.cz
 2013
 Markéta Šantrůčková, Adam Baroš, Lucia Bendíková, Pavel Bulif,
 Eva Sojková, Petr Štoncner, Ivo Tábor, Martin Weber
 Mapový podklad: Ortofoto ČR © Český úřad zeměměřický a katastrální
 Výstup byl zpracován v rámci řešení projektu výzkumu a vývoje Ministerstva kultury ČR
 Program Národní a kulturní identity (NAKI) DF12P01OVV016: Zhodnocení a udržitelné
 využití potenciálu památek zahradního umění.

Podrobná mapa vybraných nejhodnotnějších částí krajinné úpravy v Chudenicích u Klatov, zámecký park Lázeň

1:2 880

**Podrobná mapa vybraných nejhodnotnějších částí
krajinné úpravy v Chudenicích u Klatov, zámecký park Lázeň**

*Markéta Šantrůčková, Adam Baroš, Lucia Bendíková, Pavel Bulíř,
Eva Sojková, Petr Štoncner, Ivo Tábor, Martin Weber*

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
Květnové náměstí 391, 252 43 Průhonice

santruckova@vukoz.cz

Výstup byl zpracován v rámci řešení projektu výzkumu a vývoje Ministerstva
kultury ČR Program Národní a kulturní identity (NAKI) DF12P01OVV016:
Zhodnocení a udržitelné využití potenciálu památek zahradního umění.

I) Cíl výsledku typu specializovaná mapa s odborným obsahem

Cílem předkládané specializované mapy s odborným obsahem je sloužit jako odborný podklad pro kvalifikované rozhodování orgánů státní správy (zejména památkové péče) a samosprávy, vlastníků, správců a uživatelů jednotlivých částí této památky zahradního umění. Mapa se zaměřuje na jádrové území tohoto areálu, kterým je zámecký park Lázeň a prostor mezi Lázní a Bolfánkem. Zásadní složkou mapy je zaměření a zakreslení dendrologicky hodnotných dřevin, které jsou doprovázeny tabulkou s podrobnými dendrologickými údaji a s doporučeními, jak s těmito dřevinami nakládat (viz příloha). Dalšími zobrazovanými položkami jsou stávající a zaniklé stavby a cestní síť. Cílem mapy je sloužit jako odborný podklad pro vlastníky, správce a uživatele a jako podklad pro vydávání odborných stanovisek orgánů státní správy a samosprávy.

II) Popis výsledku

1. Vymezení území

Mapa se ve velkém měřítku věnuje jádrové partii krajinářské úpravy kolem zámku Lázeň u Chudenic. Modelovým územím je zámecký park a alej k rozhledně Bolfánek, která na park bezprostředně navazuje. Modelové území se do značné míry kryje s vymezením nemovité kulturní památky „zámek Lázeň u Chudenic“ (č. 29593/4-2986). Nezahrnuje však západní, lesní část kulturní památky, naopak se věnuje dendrologicky zajímavějšímu prostoru aleje k Bolfánku.

Park v Chudenicích založil Jan Rudolf Černín a na jeho budování se významně podílel jeho syn Evžen Karel Černín. Základní rysy krajinné úpravy v Chudenicích vznikly relativně pozdě, až ve 20. – 40. letech 19. století, což ovlivnilo její podobu. V té době byla dávána přednost jednodušším a přehlednějším prostorům. Později, zejména od 40. let 19. století, se výrazně uplatňovaly dendrologicky zajímavé dřeviny. Z poloviny 19. století, kdy byla zahrada zřizována, jsou dochovány záznamy o nakupovaných rostlinách. Podrobná mapa se věnuje parku u zámku Lázeň, což je menší, dendrologicky hodnotný prostor o rozloze 6,82 ha, který je centrem krajinné úpravy na Žďáru. Park u zámku Lázeň dlouhodobě stojí ve stínu zájmu o Americkou zahradu. Zatímco Americká zahrada již byla zpracována v mnoha textových i mapových studiích, park u Lázně nikoliv, proto je podrobná mapa zaměřena na jeho zhodnocení. Mapa se podrobně věnuje zejména lokalizaci zvláště hodnotných dřevin (dendrologické charakteristiky viz příloha) a trasování cestní sítě.

V parku Lázeň byly provedeny vůbec první parkové úpravy již v 90. letech 18. století, na něž pak další práce a rozšiřování parku navazovalo. Navíc tomuto místu byla věnována největší pozornost, neboť to byla reprezentativní část, kde hraběcí rodina trávila nejvíce času a kam zavítali všichni hosté. Úprava jižně od zámku má podobu parkové louky s jednotlivými stromy či jejich skupinami. Stromů je zde poměrně dost, takže louka je určována průhledy mezi nimi. Stromy byly vysazovány postupně a ještě v první polovině 19. století byla louka téměř volná, jen s několika stromy, keři a záhony květin. Parková louka byla několikrát rozšiřována. Nejprve se nacházela jen před lázeňským domem, ve 20. letech 19. století byla rozšířena západně k novému hostinci a nakonec v 50. letech 19. století se ještě významně zvětšila směrem k východu, čímž se její plocha téměř zdvojnásobila. Povrch louky byl vždy před parkovou úpravou zplanýrován a mírně zvlněn, což podpořilo přirozenou modelaci. Velká pozornost byla věnována trasování a úpravě cest. Ve 20. letech 19. století louku protkala hustá síť vzájemně se křížujících cest. Ta byla v 50. letech 19. století zjednodušena a cesty byly vedeny spíše většimi oblouky. Takto se cestní síť dochovala až do druhé poloviny 20. století a ve své většině byla obnovena v roce 2012. Hlavní cesty byly široké 2 m, vedlejší 1,2 m. Západně k této parkové louce přiléhala užitková zahrada. Měla protáhlý, severo–jižní tvar, tedy ve směru sklonu terénu.

2. Komentář k legendě mapy

Významná dřevina byla vybrána především z dendrologického hlediska. Jedná se o dřeviny, které jsou vzácné či pozoruhodné buď svými rozměry a stářím nebo jsou cennými a málo pěstovanými druhy a kultivary, případně obojí. Byly u nich změřeny dendrologické parametry (viz příloha) a z nejcennějších odebrány rouby pro další přemnožení, uchování a případné nové výsadby.

Stavba stávající je stavba, drobný parkový objekt a samostatně stojící dílo, které je dochováno ve více méně funkčním stavu.

Stavba zaniklá je stavba, drobný parkový objekt a samostatně stojící dílo, které zcela zaniklo nebo z něj zbylo jen torzo.

Cestní síť současná je v současnosti existující a funkční. Byla vymezena podle současných mapových podkladů, které byly ověřeny terénním průzkumem.

Cestní síť historická je vymezena podle stavu na počátku 20. století, podkladem pro vymezení jsou podrobné staré mapy. Doba počátku 20. století byla zvolena jako referenční, neboť krajinná úprava existovala v současném rozsahu a funkčních vztazích a cestní síť byla poměrně intenzivně využívána.

Hranice zájmového území byla vymezena na základě hranic nemovité kulturní památky „zámeček Lázeň u Chudenic“, s korekcemi v její západní a severní části.

3. Všeobecná charakteristika sledovaného prostoru

Zámecký park Lázeň

Zámecký park Lázeň je menší park před zámkem, který je upraven v přírodně krajinářském stylu poloviny 19. století. V parku se nacházejí pěkné luční porosty, skupiny stromů i četné solitéry. V roce 2012 proběhla v parku významná rekonstrukce cestní sítě i veškerých dřevin dle zpracovaného projektu obnovy. V parku byly odstraněny náletové dřeviny a zmlazeno keřové patro. V těsné blízkosti zámku se nachází zbytky skalky, kde stále přežívá menší sortiment bylin zřejmě z původních výsadeb. Nalezneme zde např. bergénii (*Bergenia*), čemeřice (*Helleborus orientalis*), čistic vlnatý (*Stachys byzantina*), barvínek menší (*Vinca minor*) a další. Bylinné patro v parku tvoří zejména květnatá luční společenstva a přirozené podrosty na zastíněných plochách pod dřevinami, které jsou atraktivní zejména svým jarním aspektem. Z kulturních bylin v parku hojně zplaňuje orlíček (*Aguilegia vulgaris*) ve více barevných i květem odlišných variacích. V parku se nacházejí stromy významných rozměrů a jedinečné exempláře mimořádných kvalit. K nejpozoruhodnějším dřevinám patří několik douglasek tisolistých (*Pseudotsuga menziesii*). Zvláště jeden exemplář se rozměry blíží unikátnímu stromu v Americké zahradě. Má obvod kmene 512 cm, výšku 38 m. Další jedinec téhož taxonu má obvod kmene 684 cm (obvod je měřen v zavětvení, jedná se o trojkmen), výšku 37 m. Další jedinci stejného taxonu mají obvody 498 cm a 412 cm. Unikátních rozměrů dorůstá i tsuga kanadská (*Tsuga canadensis*), která má obvod kmene 525 cm (troják), výšku 24 m. Mimo to se v parku nachází řada mohutných dubů letních (*Quercus robur*), lip velkolistých (*Tilia platyphyllos*), a buků lesních (*Fagus sylvatica*). Západně od zámku je významný strom, vyhlášený v roce 2009 jako památný - lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), s obvodem kmene 588 cm, zavětvený až k zemi. Mohutných obvodů kmene dosahuje v parku více jedinců lip (obvody 616 cm, 540 cm). Mezi další významné stromy v parku patří mohutný exemplář buku lesního v kultivaru s růžově panašovanými listy (*Fagus sylvatica* 'Roseomarginata'), dva mohutné liliovníky tulipánokvěté (*Liriodendron tulipifera*) s obvodem kmene 220 cm, platan javorolistý (*Platanus acerifolia*) s obvodem kmene 400 cm, jeřáb širokolistý (*Sorbus latifolia*) s obvodem kmene 256 cm a další dřeviny. Celkem bylo v parku Lázeň zjištěno 70 taxonů dřevin, z toho 20 jehličnatých (16 stromů, 4 keřů) a 50 listnatých (22 stromů, 28 keřů). Kromě toho byl zaevidován výskyt 29 bylin. Pokud park bude mít náležitou péči a budovy své využití, lze považovat tento objekt za stabilizovaný a schopný dlouhodobé životnosti. Postupně lze také obnovit bylinné patro doplněním vhodného sortimentu do těsné blízkosti budovy zámku i do partií v parku.

Prostor zámeckého parku má svébytné postavení v rámci celého areálu. Tím, že bezprostředně souvisí se zámkem, byla na něj v minulosti i přítomnosti soustředěna větší pozornost v jeho úpravách a dobově podmíněného využití. Kromě samotné budovy zámku dominují tomuto prostoru další dvě přiléhající stavby, kterými jsou kočárovna se stájemi a hostinec. Stav exteriéru všech tří budov není rozhodně ideální a souvisí s nedávnou historií a restitučním sporem, kdy probíhala pravděpodobně pouze nejnужnější údržba. Hospodářské stavby u bývalého hostince jsou pak ve zcela havarijním stavu. Dalším výrazným stavebním prvkem je ohradní zeď bývalého zahradnictví, která lemuje příjezdovou cestu k zámku. Její stav je uspokojivý. Vzhledem k tomu, že zahradnictví zaniklo ve 2. polovině 20. století, působí v dnešním kontextu neukončenost ohradní zdi podél hlavní silnice poněkud rozpačitě. Zeď v současném stavu v podstatě nic neochraňuje. Stejně je tomu s navazující parkovou částí před zámkem, která postrádá podél silnice jakékoli oddělení. V prostoru bývalého zahradnictví se pak nacházejí stavební torza bývalých skleníků (množáren) a bazén (koupaliště) z 80. let 20. století, který dnes slouží jako požární nádrž. Je potřebné, aby celý prostor bývalého zahradnictví prošel celkovou obnovou na základě jasné koncepce dalšího využití a prezentace. Velmi pozitivně je potřebné hodnotit celkovou obnovu parku okolo zámku z roku 2012. Především zde byla obnovena síť pěších i pojezdných cest s mlatovým povrchem. Podél cest byly umístěny vhodné dřevěné lavičky, nové informační rozcestníky a tabule. Z důvodů ochrany kořenů jsou zde ve dvou případech použity i dřevěné povalové cesty v těsné blízkosti stromů. Z drobných stavebních prvků je potřebné kladně hodnotit rekonstrukci altánu a zvoničky dle historických předloh. Netradičním prvkem parku je bývalé tenisové hřiště, které zde vzniklo ve 30. letech 20. století jako dobová módní záležitost. Dnes je v parku rozeznatelné jako rovná obdélná plocha. Jeho další existence bude odvislá od koncepce další obnovy parku a jeho využití. Problematickou kategorií jsou vodní prvky. Zcela sporná je existence zmiňovaného koupaliště v prostoru bývalého zahradnictví. V parku se dále nachází dvě drobná jezírka. Menší bez přítoku bylo obnoveno při nedávných úpravách parku a v travnaté ploše bez kontextu působí poněkud rozpačitě. Druhé jezírko, které je zděné a původně mělo vlastní přítok, který je již nefunkční, zůstalo neopraveno. Zcela jednoznačně by jeho oprava a obnovení průtočnosti vody byly pro park velmi přínosné.

Z hlediska programové náplně je třeba rehabilitovat dílčí části parku v souladu s tradičním pojetím zámecké rezidence, případně za účelem odpovídajícího doplnění nutné návštěvnické infrastruktury. V rámci kompozičního utváření prostorů je třeba sledovat rozmístění solitér a soliterních skupin, jakož i rozložení otevřených, polootevřených a uzavřených ploch. Je třeba udržet, ev. obnovit tra-

diční pohledové vazby a průhledy uvnitř parkových ploch a prověřit možnosti většího pohledového propojení parku s okolní krajinou (odkrytí dřívějšího pohledu na zámek od Lučice, zvýraznění osy mezi zámek a Bolfánkem, obnova vyhlídky z východního okraje parku k Chudenicím. V co největší možné míře je třeba zachovat volné propojení parku s okolní krajinou a minimalizovat rušivá oplocení. Určujícím obdobím pro pojetí rehabilitace je přiblížení se stavu z počátku 20. století.

Bolfánek

Na nejvyšším bodě Žďáru stál již od 20. let 18. století poměrně velký poutní kostel sv. Wolfganga. Nechal jej vystavět František Josef Černín v letech 1722 – 1726 podle plánů známého barokního architekta Františka Maxmiliána Kaňky na místě staršího, menšího kostelíka či kaple. V roce 1772 byla k věži přistavěna ještě barokní kaplička, která vznikla nad kamenem s údajnými otisky nohou sv. Wolfganga, jenž zde měl kázat a nocovat na své cestě z Prahy do Řezna. Kostel postihly reformy císaře Josefa II. Nejprve byla v roce 1782 zrušena a na hájovnu přeměněna k němu příslušející poustevna, jež byla postavena společně s kostelem v letech 1727 – 1728, a roku 1785 byl zrušen i kostel. V roce 1791 jej odkoupilo panství. O širším záměru Jana Rudolfa svědčí odkoupení zrušeného kostela sv. Wolfganga v roce 1791. Roku 1810 nechal Jan Rudolf strhnout již poškozenou loď kostela sv. Wolfganga. Vrcholu Žďáru však stále dominovala jeho věž, jež byla ponechána stejně jako k ní přiléhající kaplička z roku 1772. Věž dostala novou střechu, byla opravena a zvýšena ve 20. nebo 30. letech 19. století. Cibulovitou bání nahradil špičatý krov se čtyřmi věžičkami v rozích, který byl inspirován klatovskou Černou věží.

Romanticky upravená rozhledna Bolfánek (věž bývalého kostela sv. Wolfganga) je dominantním prvkem celé okolní krajiny. Společně s přilehlou stavbou kaple a bývalou poustevnou (dnes hostinec) patří vedle samotného zámku k nejvýznamnějším stavebním památkám chudenického parku. Díky přírodnímu kontextu, architektonickým kvalitám spojeným s historickým a duchovním významem je vyhledávaným turistickým cílem. Tomu nepochybně vděčí i za péči, která je stavbám i úpravě jejich okolí v poslední době věnována. Interiéry rozhledny zároveň slouží jako malé mikroregionální muzeum s výstavními prostory.

Prostor v okolí Bolfánku je postupně rehabilitován a s ohledem na rozvoj turistické infrastruktury lze očekávat zvýšení návštěvnického provozu. Vedle citlivé rekonstrukce okolí objektu a navazující historické cestní sítě vč. dřevinných porostů doporučujeme do budoucna znovuotevřít výhled a upravit okolí Palacského skály.

4. Charakteristika stávajících a zaniklých stavebních objektů

Byl pořízen soupis drobných parkových staveb, ať stávajících, tak zaniklých, včetně jejich lokalizace.

Existující objekty:

Altán v zámecké zahradě. 30. let 20. století, celková rekonstrukce 2010-2012. Šestiboký dřevěný altán byl postaven jako kopie historického altánu z počátku 20. století. Stavba postavena na zděné cihelné podezdívce s obvodovou lavicí v interiéru po čtyřech stranách, dvě strany otevřeny. Střeška je kryta dřevěným řezaným šindelem. Výrazným prvkem altánu je zvolená barevnost, která pravděpodobně vychází z historického řešení. Velmi dobrý stav (novostavba). Návrh: Zajistit pravidelnou údržbu.

Hostinec, čp. 172. 1825 – 1826. Dvoupodlažní budovu bývalého hostince navrhl Antonín Stolle na půdorysu obdélníka, střecha je valbová s novodobými vikýři – nedokončená půdní vestavba, na severní straně nastavěn mohutný patrový vikýř v ose. Fasáda členěna patrovou a korunní římsou, kolem oken štukové šambrány. Okna špaletová, vnější dvoukřídlá šestitabulková, vnitřní s poutcem. U slepých oken použity žaluziové okenice. Stav hostince je špatný, vyžaduje celkovou opravu. Adaptace zahájena opravou střechy a půdní vestavbou. Okolní hospodářské stavby ve zcela havarijním stavu. Návrh: Celková oprava. Nutno zachovat historický charakter objektu, tj. architektonické členění fasády, podstatné konstrukce a detaily interiéru a exteriéru.

Odpočívadla v zámecké zahradě. Kolem poloviny 19. století. Jednoduchá historická terénní úprava oválného půdorysu u parkové cesty vzniklá zářezem do svažitého terénu a zpevnění svislých stěn zídka z lomového kamene. Plocha i výška odpočívadla je identická s cestou ve formě jakéhosi zálivu. Vedle odpočívadla čtyři jednoduché kamenné stupně s navazující parkovou cestou. Velmi dobrý stav, celková oprava 2010-2012. Návrh: Zajištění pravidelné údržby.

Ohradní zeď. Kamenná ohradní zeď, která ohraničuje zámeckou zahradu ze západní a částečně z jižní strany, kde bývalo v minulosti zahradnictví. Zeď podle terénu dosahuje výšky mezi 150 až 200 cm. Historicky bývala na povrchu omítka, která je dochována pouze torzálně. Koruna zdi je kryta dvěma řadami keramických tašek. Na několika místech jsou dodatečně zřízeny 3 prostupy či vjezdy, které jsou ve dvou případech ohraničeny zděnými omítanými sloupky. Na jihu je zeď zakončena kamenným sloupkem. Stav je uspokojivý, opadaná omítka. Návrh: Oprava a doplnění omítek, náhrada novodobých kovových vrat na západní straně dřevěnými.

Poustevna (hájovna, hostinec). 1727 – 1728. Přízemní budovu bývalé barokní poustevny, postavené společně s kostelem sv. Wolfganga na obdélném půdory-

su, navrhl František Maxmilián Kaňka. V roce 1782 byla přestavěna na hájovnu, v současné době slouží jako ubytovací hostinec s restaurací. Střecha je polovalbová s mohutnými vikýři ve středu podélné osy a krytinou z umělé břidlice. U zadní strany objektu je rovnoběžná drobná přízemní budova (novostavba), propojená s hlavní budovou. Velmi dobrý stav po celkové obnově. Návrh: Úprava okolí, zajištění pravidelné údržby. Zpracovat návrh na prohlášení za kulturní památku nebo jako součást kulturní památky Bolfánek.

Rozhledna Bolfánek, věž bývalého kostela sv. Wolfganga. 1722 – 1726 kostel, 1772 kaple, 1826 adaptace věže na rozhlednu. Barokní kostel navrhl František Maxmilián Kaňka. Věž původně barokního kostela byla adaptována po zbourání kostela na romantickou rozhlednu roku 1826. Věž má 5 nadzemních podlaží (poslední je vyhlídka). Interiéry jednotlivých podlaží jsou využity pro expozice. Povrch nahozen hrubou nehlazenou omítkou šedivého odstínu. Konstrukce hlavní střechy je jehlancovitá, doplněna malými jehlancovitými stříškami na nárožích, krytinou je měděný plech. Přilehlá kaple je drobná stavba s předsíňkou, půlkruhovým závěrem (z exteriéru polygonální) a bobrovkovou krytinou na valbové střeše. Nově upraven prostor západně od věže (terasní zdi, schodiště, zábradlí). Opravená a udržovaná stavba. Provedení venkovních omítek a úprava torzálních částí stavby jsou trochu rozpačité. Omítka je lokálně zbarvena stékající měděnkou z měděného oplechování. Nepřesná nová kopie novogotického okna ve třetím patře. Návrh: Úprava okolí východně od věže, zajistit pravidelnou údržbu, omezit stékání měděnky na fasádu.

Skleník. Asi 1. polovina 20. století. Jednoduchá stavba přistavěná ke zdi oddělující zahradu od příjezdové komunikace k zámku. Zdivo je cihelné, po levé straně je část skleníku zakryta taškami, po pravé straně je přístavba s topeništěm krytá vlnitým plechem a novodobými kovovými dveřmi. Stavba je poškozená, opadaná omítka, rozbité tabulky skla, chybějící zatmelení skla, narušené cihelné zdivo. Nové oplechování a okapy. Návrh: Celková oprava, nové omítky, případná výměna některých rozpadlých cihel, oprava a nátěr kovových částí, doplnění skla a jeho zatmelení, náhrada plechové krytiny za taškovou.

Stáje s kočárovnou. 90. léta 18. století. Protáhlá obdélná stavba s asymetricky umístěnou patrovou štítovou nástavbou. Současná podoba je výsledkem historických úprav od doby výstavby na konci 18. století. Stavba v sobě kumulovala několik funkcí – sloužila jako kočárovna, konírna a jako obydlí pro služebnictvo. Levá západní část je díky sníženému terénu patrová se čtyřmi okenními osami a sloužila pro bydlení. Následuje trojice segmentově zakončených dřevěných vrat, dále obytná patrová část se štítem a opět dřevěná vrata. Střecha je valbová kryta částečně staršími bobrovkami a částečně novější zámkovými taškami jako

koruna ohradní zdi. Všechna okna jsou opatřena dřevěnými žaluziovými okenicemi. Stav je na hranici uspokojivého a havarijního. Zjevná řada stavebních závad, střešní krytina je porostlá mechy, uvolněná korunní římsa pravděpodobně z důvodů poruchy krovu, opadávající omítka, vzlínající vlhkost, zanedbané nátěry oken a dveří. Návrh: Pravděpodobně bude nutná celková oprava – krov, krytina, fasády, odvlhčení, nátěry, interiéry.

Zvonička. 2010 – 2012 na místě starší zvoničky. Rustikální dřevěná zvonička zhotovená jako volná kopie podle historické zničené zvoničky na tomto místě. Ke konstrukci je po tradičním způsobu využit rozvětvený kmen stromu, v jehož horní části je otočná hlava zvonu a samotný zvon. Zvonce je zastřešena jehlanovou stříškou se šindelí. Stav je velmi dobrý. Návrh: Zajistit pravidelnou údržbu, nátěr šindele, ochrana spodní části proti hnilobě.

Jezírko v zámecké zahradě 1. 2. polovina 19. století. Drobné jezírko obnovené při nedávné rehabilitaci zámecké zahrady. Jezírko má přírodní břehy a je napájeno pouze spodní vodou či malým pramenem. V letních suchých měsících vysychá a působí tak velmi rozpačitě. Návrh: Úprava okolí.

Jezírko v zámecké zahradě 2. 70. léta 19. století. Drobné jezírko pravidelného oválného tvaru, stěny vyzděny z cihel a omítnuty. Horní okraj byl patrně tvořen z kamenů. Jezírko bývalo napájeno samostatným přítokem. Stav jezírka je špatný. Cihelné zdivo se na několika místech rozpadá, jsou vypadané spáry a omítka je opadaná. Horní pravděpodobně kamenná obruba je torzální. Přítok vody je nefunkční a jezírko je tak zcela bez vody. Návrh: Celková oprava stěn, dna a horní obruby, obnovení přítoku vody, úprava okolí.

Koupaliště – vodní nádrž. 80. léta 20. století. Bývalé koupaliště na půdorysu čtverce bylo vybudováno pro rekreační využití hostů zámku v 80. letech 20. století na místě severní zahradní terasy. Betonové těleso bazénu je zcela zapuštěno pod úroveň země. Dnes slouží jako požární nádrž. V prostoru historické zahrady působí velmi rušivě. Jako koupaliště neudržované a nepřístupné. Návrh: Podle dalšího rozvoje areálu buď nádrž zcela zrušit, nebo nějakým způsobem upravit, aby nepůsobila v tomto prostoru jako rušivý a cizorodý prvek.

Zaniklé objekty:

V západní části zámeckého parku Lázeň byly v prostoru zeleninové zahrady dva menší **skleníky/množárny**, které v průběhu druhé poloviny 20. století zanikly. Dnes jsou z nich dochována jen torza, byť poměrně dobře patrná, neboť tvořily severní hrany obou jižních teras. Umístění množáren je patrné především z úprav terénu a rovněž z pozůstatků zdiva.

III) Návrh využití výsledku typu specializovaná mapa s odborným obsahem poskytovatelem

Specializovaná podrobná mapa vybraných nejhodnotnějších částí krajinné úpravy v Chudenicích u Klatov, zámeckého parku Lázeň může být poskytovatelem využita jako odborný poklad pro rozhodování, respektive pro tvorbu stanovisek jeho příspěvkových organizací (Národní památkový ústav). Mapa může být využita jako podklad pro plány rekonstrukce či rehabilitace jádrových částí parkového areálu. Neméně důležitá je možnost využít mapu jako podklad pro stanoviště památkové péče k zásahům v komponované krajinné úpravě Lázně a Žďáru, zejména s ohledem na péči o dřeviny a porosty.

IV) Seznam použité související literatury

Mapové podklady

Ortofoto České republiky © Český úřad zeměměřický a katastrální
Státní mapa 1:5 000, rastrová data nové podoby státní mapy © Český úřad zeměměřický a katastrální
KUBEC, Václav, BLAŽEK, Lumír (2010): Obnova a dostavba vycházkových pěších turistických cest a mobiliáře zámeckého parku Lázeň u Chudenic, Studio Final, Praha, nestránkováno, depon. in Úřad městyse Chudenice

Literatura

ANDERLÍK, J. (1858): Začátečné obeznámení s okolím klatovským, VIII. Jahres – Bericht vom dem kaiserl. königl. gymnasium Klattau, Klattau, s. 1 – 16
BAIER, J. (2008): Arboretum Americká zahrada u Chudenic. Absolventská práce, Vyšší odborná škola zahradnická v Mělníku, Mělník, 80 s.
BURDA, J. (1954): Chudenice, kraj Dobrovského, Turista, Plzeň, nestr.
BURDA, J. (1970): Chudenice, Svěpomoc, Chudenice, nestr.
BURDA, J. (1986): Chudenicko – kraj Dobrovského. Čtyři naučné stezky, Okresní národní výbor Klatovy, Klatovy, 24 s.
DOSTÁL, J., GEHR, R. (1950): Botanická zahrada cizokrajných stromů a keřů v Chudenicích, nákladem Ředitelství lesního závodu Červené Poříčí, Červené Poříčí, 32 s.
DRHOVSKÝ, K. (1992): Zámecký park a krajina, in: MALÁT, V., FROYDA, M. (eds.), Chudenice. Archeologie, dějiny, současnost, Public TV 21, Praha, s. 57 – 60
DRHOVSKÝ, K. (2008a): Zámecký park a Americká zahrada v Chudenicích, in: LEPIČOVÁ, J. (ed.), Historické zahrady a parky 2008. Západní Čechy, Agentura Bonus, Hrdějovice, s. 35 – 36

- HIEKE, K. (1971): Zámecký park a Americká zahrada v Chudenicích u Klatov, *Živa*, roč. 19/57, č. 3, s. 96 – 98
- HIEKE, K. (1984): České zámecké parky a jejich dřeviny, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 459 s.
- HOFMAN, J. (1970a): Americká zahrada u Chudenic, Praha, 133 s., materiál k rekonstrukci Americké zahrady pro potřeby KSSPPOP Plzeň a Státní lesy, depon in AOPK
- HOFMAN, J. (1970b): Americká zahrada u Chudenic, *Zprávy botanické zahrady Plzeň*, č. 7, s. 49 – 61
- HOFMAN, J. (1973): Americká zahrada Chudenice, Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, Plzeň, nestr.
- CHYTRÁ, M., HANZELKA, P., KACEROVSKÝ, R. (eds.) (2010): Botanické zahrady a arboreta České republiky, Academia a Unie botanických zahrad České republiky, Praha, 408 s.
- KACEROVSKÁ, H. (1997): Flóra a vegetace Chudenic. Diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni, Pedagogická fakulta, Katedra biologie, Plzeň, 110 s.
- KAŠPAROVÁ, M. (1989): Ochranařský plán na období 1989 – 1995, Krajské středisko památkové péče a ochrany přírody v Plzni, Plzeň, 4 s.
- KLÁŠTERKÝ, I., POKORNÝ, J., SVOBODA, A. M., VAŇOUSEK, M. (1959): Seznam dřevin americké zahrady v Chudenicích, *Zprávy Dendrologické sekce Československé botanické společnosti*, č. 3, s. 20 – 30
- LIŠKOVÁ, D., ŠTAJEROVÁ, R., VALTR, P. (2002): Plán péče pro NPP Americká zahrada na období 2003 – 2012, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Středisko Plzeň, Plzeň, 8 s.
- MALOCH, F. (1929a): Zámecký park i Americká stromovka u Chudenic, Plzeňsko, roč. 11, č. 4, s. 61 – 63, č. 6, s. 106 – 109
- MALOCH, F. (1929b): Zámecký park i Americká stromovka u Chudenic, Grafické závody, Plzeň, 20 s.
- NOVÁKOVÁ, S. (1992): Příspěvek k dějinám panství Chudenice, in: MALÁT, V., FROYDA, M. (eds.), Chudenice. Archeologie, dějiny, současnost, Public TV 21, Praha, s. 17 – 35
- NOŽIČKA, J. (1960): O založení chudenicického parku i Americké zahrady v Chudenicích, *Zprávy Dendrologické sekce Československé botanické společnosti*, č. 4, s. 48 – 54
- NOŽIČKA, J., KLÁŠTERSKÝ, I., HOFMAN, J. (1965): Z historie botanických zahrad československých, *Zprávy botanické zahrady ČSAV Průhonice*, č. 1, s. 3 – 37
- PACÁKOVÁ – HOŠŤÁLKOVÁ, B., RIEDL, D., SVOBODA, A. M. (2004): Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Libri, Praha, 526 s.
- PIVOŇKOVÁ, L., KAŠPAROVÁ, M. (1994): Plán péče na období 1995 – 2002. Americká zahrada, Český ústav ochrany přírody, středisko Plzeň, Plzeň, 5 s.

- ROUBAL, A. (1948): Obrázky ze starých Chudenic, Spolek Psohlavci, Praha, 101 s.
- ROUBAL, V. J. (1927): Chuděnice, nákladem vlastním, Praha, 20 s.
- RYŠAVÝ, V. (1991): Chudenice, zámek „Lázeň.“ Stavebně historický průzkum, Mýto v Čechách, 51 s.
- RYŠAVÝ, V. (1992): Zámek Lázeň u Chudenic, in: MALÁT, Viktor, FROYDA, Martin (eds.), Chudenice. Archeologie, dějiny, současnost, Public TV 21, Praha, s. 41 – 56
- SOKOL, R. (1925): Chudenicko, Plzeňsko, roč. 7, č. 1, s. 5 – 6
- ŠETELOVÁ, V. a kol. (1977): Botanické zahrady, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 277 s.
- ŠVEC, F. (1933): Vlastivěda Klatovska I. díl. Příroda, Ot. Čermák v Klatovech, Klatovy, 246 s.
- TLAPÁK, J. (1960): Historický průzkum lesa pro oblast lesního závodu Červené Poříčí a části přilehlých lesních závodů Stříbro, Plzeň, Nepomuk, Nýrsko, Kdyň a Horšovský Týn, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů v Brandýse nad Labem. Pobočka Ďáblice, Praha, 414 s.
- TOMANOVÁ, T., LOUDOVÁ, T., HÁJEK, M., SLÁMA, J. (2010): Dendrologický průzkum NPP Americká zahrada v k. ú. Chudenice, Geovision, s r. o., Plzeň – Praha, 16 s.
- TŘÍSKA, K. (1992): O chudenickém Bolfánku, in: MALÁT, V., FROYDA, M. (eds.), Chudenice. Archeologie, dějiny, současnost, Public TV 21, Praha, s. 72
- VALTR, P. a kol. (1999): Národní přírodní památka Americká zahrada, Agentura ochrany přírody a krajiny v Plzni – Urbioprojekt, Plzeň, 181 s.
- VALTR, P. (2000): Plán péče o národní přírodní památku Americká zahrada. Pracovní návrh, Urbioprojekt, Plzeň, nestr.
- VÍTOVÁ, V. (1994): Aktualizace stavu Americké zahrady u Chudenic, odborná maturitní práce z předmětu sadovnictví, pod vedením ing. Františka Smýkala, Střední zahradnická škola Mělník, Mělník, 11 s.
- ŽEREBÁKOVÁ, P. (1999): Průvodní zpráva k návrhu krajinářských úprav a využití území okolo lesního komplexu Žďár. Ateliérová práce, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno. Fakulta zahradnická. Ústav zahradní a krajinářské architektury, Lednice na Moravě, 24 s.
- ŽEREBÁKOVÁ, P. (2000a): Návrh regenerace, přestavby a obnovy dřevinných vegetačních prvků. Řešení zámeckého parku u Lázně s jeho napojením na lesní komplex Žďár. Diplomová práce, Zahradnická fakulta. Mendelova zemědělská a lesnická univerzity v Brně, Lednice na Moravě, 66 s.
- ŽEREBÁKOVÁ, P. (2000b): Významný krajinný prvek Ve Žďáru „Karolínina louka“ LK Žďár u Chudenic. Podklad pro 1. etapu ošetření a regenerace dřevinných vegetačních prvků na Karolínině louce u Chudenic, Praha, 22 s.

**V) Seznam publikací a výstupů z originální práce,
které předcházely výsledku typu specializovaná mapa
s odborným obsahem**

ŠANTRŮČKOVÁ, M. a kol. (2012): Projekt NAKI DF12P01OVV016. Zhodnocení a udržitelné využití potenciálu památek zahradního umění. Periodická průběžná zpráva 2012, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Průhonice 2012, 69 s., mns.

Příloha

Tabulka zaměřených dřevin, jejich dendrologické parametry a doporučení pro další péči

Identifikační údaje		Biometrické údaje										Bonitační údaje				Jiné informační údaje			Doporučení			
Evidenční číslo	Poloha (GPS)	Název dřeviny	Původ	Zápol	Věková kategorie (roky)	Výrokové stadium	Obvod kmene (cm)	Výška dřeviny (m)	Zavěšení od země (m)	Věve od země (m)	Sřítka koruny- S-J, V-Z	Vitalita	Zdravotní stav	VIDITELNE poškození	Provozní bezpečnost	Aklmatizace na stanovišti	Sedovnická hodnota	Pománka	Pésébní zasah	Možnost přemnožení		
																					kor. km.	naběhy kmentu
1	N49 27,460 E13 09,780	<i>Platanus x acerifolia</i>	A	A	150	B	400	18	2,5	0	5	2	2	1	1	1	C	2				
2	N49 27,429 E13 09,878	<i>Tilia platyphyllos</i>	A	A	180	B	588	27	2,5	0	25x2	0	2	1	1	1	C	2	památný strom vyhl. 2009, zakolešené větve		rouby 27.2.2013	
3	N49 27,444 E13 09,888	<i>Liriodendron tulipifera</i>	A	B	120	B	220	25	4	1	11x11	2	2	1	1	1	C	2	2 zcela identické, obv. 207, sad. h. 3			rouby 27.2.2013
4	N49 27,446 E13 09,899	<i>Sorbus latifolia</i>	A	A	120	B	256	18	2,5	2,5	17x19	2	2	1	1	1	C	2				
5	N49 27,453 E13 09,917	<i>Abies cephalonica</i>	A	A	150	B	276	30	3,5	1,5	9-7	2	2	1	1	1	C	2	jednosranně větvená			
6	N49 27,420 E13 09,921	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	A	A	180	B	512	38	3,5	1,5	19x20	2	2	1	1	1-2	C	1	identická s jedincem v Amer. Zahradě			
7	N49 27,422 E13 09,915	<i>Fagus sylvatica</i>	A	B	180	B	370	30	2	1	13x18	1	1	1	1	1	C	1	2 zcela ident., obv. 330			
8	N49 27,457 E13 10,011	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	A	A	180	B	498	35	3	0,5	23x20	1	1	1	1	1	C	1				
9	N49 27,443 E13 10,027	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	A	A	180	B	684	37	2	2	15x19	2	2	2	1	2	C	2	troák, zápoj vykáceň měřeno v zavěšení			
10	N49 27,436 E13 10,022	<i>Tsuga canadensis</i>	A	A	180	B	525	24	1,5	0	18x20	1	1	1	1	1	C	1	troák			rouby 27.2.2013
11	N49 27,388 E13 09,902	<i>Tilia platyphyllos</i>	A	A	180	B	616	19	2	0,5	16x16	1	1	1	1	1	C	1	obráží z kmene			rouby 27.2.2013
12	N49 27,390 E13 09,881	<i>Quercus robur</i>	A	A	180	B	505	26	2	1	19x22	1	1	1	1	1	C	1				
13	N49 27,435 E13 09,757	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	A	C	150	B	414	40	4	4	18x14	1	1	1	1	1	C	1	1 za zánkem			
14	N49 27,442 E13 09,815	<i>Taxus baccata</i>	A	A	150	B	250	10	0	0	8x8	1	1	1	1	1	A	1	troják za zánkem			
15	N49 27,363 E13 09,821	<i>Fagus sylvatica</i>	A	A	180	B	530	30	1,5	1	27x29	2	2	1	2	2	C	2	1 zavěšená větev			A
16	N49 27,346 E13 09,865	<i>Quercus robur</i>	A	C	180	B	373	24	8	9	18x16	2	2	1	1	2	C	3				
17	N49 27,393 E13 09,789	<i>Tilia platyphyllos</i> 'Vitifolia'	A	A	180	B	343	28	2	1	11x13	1	1	1	1	1	C	1				rouby 27.2.2013
18	N49 27,393 E13 09,789	<i>Populus alba</i>	A	A	150	B	393	28	4	3	10x12	3	3	1	2	1	A	2	houby na kmeni			B
19	N49 27,462 E13 09,952	<i>Tilia cordata</i>	A	B	180	B	520	25	2	0	16x18	3	3	1	2	1	C	3	houby na kmeni			B
20	N49 27,465 E13 09,956	<i>Tilia platyphyllos</i>	A	B	180	B	540	27	2	0	18x20	2	2	1	2	2	C	2	houby na kmeni, větve zakoléhují			rouby 27.2.2013
21	N49 27,472 E13 09,986	<i>Fagus sylv.</i> 'Roseomarginata'	A	A	150	B	265	19	1,5	0	15x16	1	1	1	1	1	C	1				
22	N49 27,363 E13 09,447	<i>Taxus baccata</i>	C	D	150	B	257	14	1,5	0,5	8	1	1	1	1	1	C	2	památný strom vyhl. 2000			

Klasifikátory

Stupeň	Vitalita	Zdravotní stav	Poškození	Provozní bezpečnost	Sadovnická hodnota
1	velmi dobrá	velmi dobrý	žádné	bezpečný	velmi vysoká
2	dobrá	dobry	lehké	mírně nebezpečný	vysoká
3	dostatečná	uspokojivý	středně těžké	středně nebezpečný	průměrná
4	slabá	špatný	těžké	nebezpečný	nizká
5	velmi slabá - žádná	velmi špatný - úhyn	velmi těžké	velmi nebezpečný	velmi nízká - žádná

Kód	Pozice	Zápoj	Vývojové stadium	Aklimatizace na stanovišti	Pěstební zásahy
A	solitéra	bez zápoje (solitéra)	mladý	vegetuje	ošetření koruny
B	párová výsadba	částečný (1 strana)	dospělý	kvete, neplodí	ošetření kmene
C	skupina zapojená	střední (2 strany)	stárnoucí, senescentní	plodí	ošetření kořenů
D	skupina rozvolněná	hustý (3 strany)		samoobnova	odstranění podrostu
E	stromofadí pravidelné	plný (4 strany)			uvolnění ze zápoje
F	stromofadí nepravidelné				
G	linie pravidelná				
H	linie nepravidelná				
CH	porost zapojený				
J	porost rozvolněný				

Kód	Původ	Možnost přemnožení
A	cílená výsadba	generativní cestou
B	spontánní rozšíření - nálet, opad, výmladek	vegetativní cestou
C	sporný, nejasný původ	

Věkové kategorie (roky)

<10	10-50	51-100	101-150	150-250	více než 250
-----	-------	--------	---------	---------	--------------

PODROBNÁ MAPA VYBRANÝCH NEJHODNOTNĚJŠÍCH ČÁSTÍ KRAJINNÉ ÚPRAVY V CHUDENICÍCH U KLATOV, ZÁMECKÝ PARK LÁZEŇ

Markéta Šantrůčková, Adam Baroš, Lucia Bendíková, Pavel Bulíř, Eva Sojková,
Petr Štoncner, Ivo Tábor, Martin Weber

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Květnové náměstí
391, 252 43 Průhonice

Doplnění výstupu Nmap:

Metodický postup výběru významných dřevin

V první etapě průzkumu byla provedena terénní rekognoskace celého zájmového území z hlediska posouzení celkového stavu porostů dřevin, stromových i keřových skupin, liniových výsadeb dřevin a solitérních stromů. V souladu se zjištěnou situací byly dále vybírány jednotlivé dřeviny, a to podle hlavních následujících hledisek:

- 1) dendrologická specifikace dřeviny – preference druhů a odrůd ojedinělých nebo méně běžných v objektech zahradní a krajinářské tvorby,
- 2) dendrometrické parametry – preference jedinců s výrazně vyššími dendrometrickými veličinami, především obvodem kmene (v 1,3 m), celkovou výškou a šířkou koruny a odhadnutým stářím,
- 3) sadovnická hodnota – preference jedinců s vyšší sadovnickou hodnotou a lepším zdravotním stavem, tedy ti jedinci, u kterých je větší pravděpodobnost delšího a výraznějšího působení v kompozici,
- 4) estetická hodnota (v návaznosti na sadovnickou hodnotu) – preference jedinců s významnou estetickou hodnotou (pozitivně atypický habitus, textura, zbarvení, tvar listů, bohatost květů nebo plodů apod.),
- 5) kompoziční hodnota – preferováni byli jedinci, kteří jsou velmi důležití v kompozici areálu, typicky např. solitérní stromy či jejich skupiny, jedinci v exponovaných dálkových pohledech či osách vytvářející nepostradatelný prvek architektonické kompozice objektu,
- 6) historická hodnota – stromy známé v historii lokality (často stromy památné),

7) ekologická hodnota – např. biotop nebo ochranný kryt pro obratlovce, ptactvo a hmyz (nejen pro chráněné druhy), dřeviny na exponovaných stanovištích tvořící/plnící a) ochranný prvek břehového porostu, b) výraznou ochrannou funkci před povětrnostními vlivy (např. ochrana cenného stavebního prvku před větrem), c) protierozní funkci. Pozn.: V případě, že ekologická hodnota dřeviny byla nadprůměrná, byla tato dřevina vybrána jako významná, přestože v ostatních hlediscích nemusela vynikat.

Dřeviny, u nichž nejméně jedno z výše uvedených hledisek bylo výjimečné, byly detailně hodnoceny podle klasifikátoru uvedeného na závěr doprovodné textové zprávy k Podrobné mapě vybraných nejhodnotnějších částí krajinné úpravy v Chudenicích u Klatov, zámeckému parku Lázeň. Dendrologická specifikace, resp. determinace dřevin byla prováděna podle základní dendrologické literatury (viz níže) s využitím bohatých zkušeností řešitelského týmu. Objekt byl navštíven pracovníky týmu třikrát, aby byl zachycen sezónní vývojový stav dřeviny v jarní, letní a podzimní fázi. Věk dřevin byl odhadován podle dosažených rozměrů s přihlédnutím k vlastnostem a nárokům daného taxonu na stanoviště, ekologickým podmínkám lokality a dosavadní péči o dřevinu. Měření dendrometrických parametrů proběhlo pomocí výškoměru Nikon Forestry Pro, resp. dálkoměru Nikon Forestry 550 v kombinaci s výškoměrem Suunto a pomocí pásma standardními postupy. Metodou pozitivního výběru bylo podle uvedených kritérií vyselektováno v objektu zámeckém parku Lázeň 22 jedinců nejhodnotnějších dřevin (v mapě označeny jako významné dřeviny). Vybrané dřeviny byly fotograficky zdokumentovány a přesně lokalizovány pomocí GPS, zakresleny do mapy a v ní označeny pořadovým, resp. evidenčním číslem, které koresponduje s číslem v tabulce a textové příloze. Ostatní dřeviny nebyly jednotlivě měřeny ani detailně hodnoceny a zvláště registrovány. Cílem nebylo vytvoření podrobné inventarizace parku a okolí, nýbrž vytipování jedinečných, nejhodnotnějších jedinců v objektu.

Stávající a zaniklé stavby, stejně tak jako stávající a zaniklá cestní síť byly do mapy zakresleny, aby byla zdůrazněna vazba významných dřevin na drobnou parkovou architekturu a cestní síť. Zejména pro bod 5 výběru jednotlivých významných dřevin bylo toto hledisko důležité. Zakreslení stavebních objektů a cestní sítě do mapy dává představu jak o dobových, tak o současných limitech výsadby a růstu, případně péče, jednotlivých významných dřevin.

Použitá literatura:

- Koblížek, J. (2000). Jehličnaté a listnaté dřeviny našich zahrad a parků. Sursum, Tišnov.
- Kolařík, J. et al. (2008): Arboristika V. Hodnocení stromů. VOŠZ a SZŠ Mělník.
- Krüssmann, G. (1976, 1977, 1978). Handbuch der Laubgehölze, Vol. 1–3. 2. Auflage. Paul Parey, Berlin & Hamburg.
- Krüssmann, G. (1983). Handbuch der Nadelgehölze. 2. Auflage. Paul Parey, Berlin & Hamburg.
- Machovec, J. (1970): Inventarizace dřevin. In: Kavka, B. et al.: Krajinářské sadovnictví. SZN, Praha: 478–480.
- Machovec, J. (1982): Sadovnická dendrologie. SPN, Praha.
- Pejchal, M. (2008): Arboristika I. Obecná dendrologie. VOŠZ a SZŠ Mělník.
- Pejchal, M. & P. Šimek (2011): Sadovnická hodnota: oborový standard v zahradní a krajinářské architektuře. In: Provozní bezpečnost stromů [CD ROM]. Mendlova univerzita v Brně.
- Pejchal, M. & P. Šimek (2012): Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče. ZF MENDELU v Brně. Lednice.